

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 9Co/14/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8117222768
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 05. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Jusková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8117222768.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Moniky Juskovéj, sudkyne JUDr. Jany Burešovej a sudcu Mgr. Miloša Koleka v spore žalobcu: W. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. XXX, XXX XX T., právne zastúpený: JUDr. Viera Straková, advokátka, IČO: 37 941 828, so sídlom Námestie legionárov 5, 080 01 Prešov, proti žalovanému: PD Lemešany, s.r.o., IČO: 36 459 356, so sídlom Osloboditeľov 516, 082 04 Drienov, právne zastúpený JUDr. Jozef Pirkovský, advokát, IČO: 36 164 658, so sídlom Hlavná 19, 080 01 Prešov, o vydanie bezdôvodného obohatenia, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 9C/43/2017-157 zo dňa 16.12.2019 takto

rozhodol:

Odmieťa odvolanie voči výroku I., ktorým súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 64 eur spolu s úrokmi z omeškania vo výške 5 % ročne z tejto sumy od 21.01.2018 až do zaplataenia, do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.

Potvrdzuje rozsudok v zamietavom výroku, t.j. vo výroku II. a v súvisiacom výroku III. o náhrade trov konania.

Priznáva žalovanému voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu s tým, že o výške náhrady trov bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej aj len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol takto:
„I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 64 € spolu s úrokmi z omeškania vo výške 5 % ročne z tejto sumy od 21.01.2018 až do zaplataenia, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.
II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a.
III. Žalovaný j e p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100%, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti uznesenia súdu I. inštancie o výške týchto trov.
IV. Žalovaný j e p o v i n n ý zaplatiť Ing. W. H., ako súdnemu znalcovi znalečné vo výške 6,84 €, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.“

V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že žalobou, súdu doručenou 30.10.2017, domáhal sa žalobca toho, aby súd uložil žalovanému zaplatiť mu sumu 4.889,25 eura s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z tejto sumy od 01.01.2018 do zaplataenia. Podľa žaloby je žalobca podielovým spoluvlastníkom nehnuteľnosti, a to parcely registra EKN č. XXX/X o výmere XX XXX m² v kat. území T.. Žalovaný užíva spoluvlastnícky podiel žalobcu bez právneho dôvodu, a preto sa domáha vydanie bezdôvodného obohatenia v zmysle znaleckého posudku č. XX/XXXX použitého v konaní s obdobným predmetom, ktoré bolo vedené pod sp.zn. 15C/143/2009 kde mu bolo priznané bezdôvodné obohatenie za obdobie od 01.01.2014 do 31.12.2015 vo výške 4.889,25 eura. Žalobou uplatňuje si vydanie bezdôvodného

obohatenia za obdobie od 01.01.2016 do 31.12.2017. Podľa žalobcu sa pozemok podľa územného plánu obce nachádza v zastavanom území obce, nejedná sa o poľnohospodársky pozemok.

Súd konštatoval, že žalovaný so žalobou nesúhlasil poukazujúc na to, že medzi stranami sporu existuje platná nájomná zmluva.

Z vykonaného dokazovania súd prvej inštancie zistil, že parcela opísaná v žalobe je v spoluvlastníctve dvoch spoluvlastníkov, a to žalobcu a žalovaného. Konštatoval neplatnosť nájomnej zmluvy, na ktorú poukázal žalovaný. Uviedol, že nesporným sa stalo tvrdenie, že celá sporná parcela, t.j. E KN XXX/X v kat. území T. je užívaná žalovaným na poľnohospodárske účely. Sporné bolo to, či pri určovaní obvyklej hodnoty nájmu možno alebo nemožno postupovať podľa Zákona č. 504/2003 Z.z. o nájme poľnohospodárskych pozemkov.

Za účelom zistenia hodnoty obvyklého nájmu súd pribral do konania znalca z odboru poľnohospodárstvo, odvetvie: odhad hodnoty poľnohospodárskej pôdy. Znalčka Y. H. v znaleckom posudku č. XX/XXXX vypočítala hodnotu nájmu vychádzajúc z ceny pôdy pri S. XXXXXX a výške nájmu 3,667 % z určenej ceny pôdy vzhľadom na výmeru podielu žalobcu za obdobie dvoch rokov vo výške 64 eur. Podľa znaleckého posudku a listín k nemu pripojených, na parcele E KN XXX/X boli pred rokom 1991 postavené stavby a využívané sú na poľnohospodárske účely - ide o sušičku, senník, rozvodňu, betónovú požiarňu nádrž, stožiarovú trafostanicu. Súčasťou parcely E KN XXX/X je aj parcela C KN XXX vedená ako trvalý trávny porast, poľnohospodársky obhospodarovaná a C KN XXX/X, na ktorej stoja uvedené poľnohospodárske stavby a hospodársky dvor.

Podľa potvrdenia obce T. stavby na parcele K. XXX/X ako aj celý areál poľnohospodárskeho družstva boli postavené pred 24.06.1991, a to výhradne na poľnohospodárske účely.

Súd uviedol, že žalobca znalecký posudok namietal, zdôrazňujúc, že sporná parcela EKN č. XXX/X sa nachádza v zastavanom území obce T.. Časť parcely J. č. XXX/X, ktorá je jej súčasťou, je uvedená v územnom pláne obce T. ako parcela určená na individuálnu bytovú výstavbu. Žalobca predložil súdu súkromný znalecký posudok Y. W. S., ktorý metódou polohovej diferenciácie určil všeobecnú hodnotu parcely a všeobecnú hodnotu nájmu na čiastku 21.000 eur za obdobie rokov 2016 až 2017. Podľa posudku ohodnocovaný pozemok v čase ohodnotenia nebol využívaný ako orná pôda a predpokladá sa jeho využitie pre novú zástavbu rodinných domov.

Súd uviedol, že podľa identifikácie parcely EKN č. XXX/X na register CKN je parcela K. č. XXX/X tvorená parcelami v J. stave č. XXX/X - zastavaná plocha, č. XXX - trvalý trávny porast, č. XXX/XX, XXX/XX, XXXXX - zastavaná plocha.

Súd prvej inštancie mal z vykonaných dôkazov za nesporné, že parcela EKN č. XXX/X v kat. území T., spoluvlastníkom ktorej je žalobca v podiele XXXXX/XXXXX a žalovaný v podiele XXXX/XXXXX, sa užíva sčasti ako poľnohospodárska pôda a sčasti ako hospodársky dvor, teda logistické centrum pre výkon poľnohospodárskej výroby žalovaného, pričom celý pozemok je užívaný výlučne žalovaným, ktorý nepreukázal existenciu rozhodnutia spoluvlastníkov podľa § 139 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pozemok užíva vo väčšom rozsahu než prislúcha jeho spoluvlastníckemu podielu, čím sa na úkor žalobcu bezdôvodne obohacuje. Súd prvej inštancie, citujúc viaceré rozhodnutia súdov, mal za to, že pri zistení výšky bezdôvodného obohatenia je potrebné aplikovať zákon č. 504/2003 Z.z., a to za obdobie rokov 2016 až 2017, čo bolo predmetom žaloby. Pokiaľ žalobca kládol dôraz na to, že sporný pozemok sa nachádza v zastavanej časti obce, tzv. intraviláne a sčasti má byť, a to bez špecifikácie a preukázania rozsahu, určený na individuálnu bytovú výstavbu, a plánované je zrušenie hospodárskeho dvora súd uviedol, že počas celého žalovaného obdobia pozemok spĺňal definíciu poľnohospodárskeho pozemku v zmysle § 1 ods. 2 zákona, z ktorého vychádzal. Konštatoval, že tento zákon nerobí rozdiel medzi poľnohospodárskym pozemkom v intraviláne a v extraviláne, a ak je výška nájmu regulovaná právnym predpisom a výška bezdôvodného obohatenia predstavuje sumu obvyklého nájomného, dôvodné bolo uložiť žalovanému zaplatiť žalobcovi bezdôvodné obohatenie vo výške stanovenej znaleckým posudkom Ing. H., teda vo výške 64 eur. Pokiaľ žalobca odkazoval na vyhlášku č. 492/2004 Z.z. súd uviedol, že v prípade existencie osobitného predpisu má osobitný predpis, ktorým je v prejednávanej veci predpis vyššej právnej sily, zákon č. 504/2003 Z.z., pred vyhláškou, na ktorú žalobcu poukazoval, prednosť. Zo zákona vychádzala aj súdom ustanovená znalčka, námietky žalobcu boli preto irelevantné.

Pri právnom posúdení odkázal súd prvej inštancie na ustanovenia Občianskeho zákonníka, § 137 ods. 1, § 139 ods. 2, § 451 ods. 1, § 563, § 517 ods. 1, 2, na ustanovenia § 1 ods. 2 a § 7 ods. 1 Zákona č. 504/2003 Z.z. o nájme poľnohospodárskych pozemkov, na § 1 Vyhlášky č. 492/2004 Z.z. o stanovení všeobecnej hodnoty majetku a na § 3 Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z.z.

Výrok o trovách konania odôvodnil ust. § 251, § 255 ods. 1, § 260, § 262 ods. 1 CSP. Konštatoval, že v prejednávanej veci výška plnenia závisela od znaleckého posudku aj od úvahy súdu, keďže žalobca bol úspešný v základe nároku, priznal mu nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % s konštatovaním,

že pri určovaní samotnej výšky trov sa bude vychádzať z priznanej a nie žalovanej sumy. Neúspešnému žalovanému uložil zaplatiť náhradu trov znaleckého posúdenia.

2. Proti tomuto rozsudku, výrokom I., II. a doplňujúco v odvolacej lehote aj proti výroku III., podal odvolanie žalobca z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. e), f) a h) CSP. Uviedol, že žalobca si žalobou uplatnil nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, v spore sa nerieši bezdôvodné obohatenie titulom neoprávneného užívania pozemku žalovaným bez nájomnej zmluvy, ale nadužívanie spoluvlastníckeho podielu zo strany žalovaného, ktorý je rovnako ako žalobca podielovým spoluvlastníkom pozemku, pričom sa musí vychádzať z reálneho spôsobu využitia pozemku, nárok žalobcu teda vyplýva z ust. § 137 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Žalobca uviedol, že súd prvej inštancie pri výpočte sumy, ktorú by mal žalovaný žalobcovi zaplatiť, vychádzal z toho, že pozemok ktorý mu vo vyššom rozsahu než žalovanému vlastnícky patrí, je poľnohospodárskym pozemkom v zmysle § 1 ods. 2 zákona č. 504/2003 Z.z. Podľa žalobcu sa v spise nenachádza žiadne potvrdenie, okrem potvrdenia starostu obce T. že stavby v areáli boli postavené pred 24.06.1991. Ide o tvrdenie subjektívne, žalovaný k nemu nepredložil žiadne dôkazy, napr. stavebné povolenie, kolaudačné rozhodnutie apod. Potvrdenie starostu obce, ktoré je prílohou posudku Y.. H. nestačí, starosta by mohol vydať len potvrdenie, že stavba bez súpisného čísla bola postavená pred rokom 1976 pre účely pridelenia súpisného čísla a následného zápisu do katastra nehnuteľností. Aj z fotodokumentácie je zrejmé, že sa jedná o novšie stavby, ako to napovedá ich vonkajší vzhľad a charakter stavby - sušička, rozvodňa, betónová požiarna nádrž, stožiarová trafostanica. Jedná sa o stavby postavené na prelome 20. a 21. storočia za socializmu a tesne po transformácii na trhovú ekonomiku, v roku 1991 takéto stavby ešte netvorili súčasť areálov JRD. Súčasť areálu mohli tvoriť senník a hospodárska budova, ktoré sú už zbúrané, ako starosta obce T. potvrdil. Žalobca poukázal na to, že prílohou znaleckého posudku Y.. W. S., ktorý si on dal vyhotoviť, je potvrdenie obce T. z 09.04.2019, že areál poľnohospodárskeho družstva v T. sa má zrušiť a parcela KN-E XXX/X zapísaná na LV č. XXXX sa nachádza v intraviláne obce. Žalobca uviedol, že bolo na žalovanom aby preukázal, že predmetný pozemok využíva na poľnohospodárske účely. Podľa žalobcu žalovaný pozemok využíva na dosiahnutie zisku a to tým, že za odplatu umožňuje parkovanie nákladných vozidiel a ťažkých poľnohospodárskych strojov, stavebných mechanizmov a osobných motorových vozidiel a za tým účelom plochu spevnil betónovými panelmi. O skutočnosti, že stavby neboli postavené pred 24.06.1991 svedčí aj stanovisko PD T. spol. s r.o. podpísané konateľkou žalovaného zo dňa 05.03.2007, ktoré k odvolaniu priložil, v ktorom sa tvrdí, že žalovaný podal ohlásenie drobnej stavby obce a stavebnému úradu, čo nasvedčuje, že stavby boli realizované po roku 1991. K 24.06.1991 stavebný zákon ohlásenie drobných stavieb nepoznal. Žalobca uviedol, že súd prvej inštancie sa v odôvodnení rozsudku nevysporiadal s tým, prečo zobral do úvahy znalecký posudok Ing. H. a neakceptoval súkromný znalecký posudok Y.. S.. Uviedol taktiež, že súd zamietol vykonanie dôkazu ďalším znaleckým posudkom, týmto by sa pritom jednoznačne určilo, že sa nejedná o poľnohospodársku pôdu, ale pôdu slúžiacu nie na poľnohospodárske účely. Zodpovedanie tejto otázky bolo pritom pre spor rozhodujúce. Žalobca okrem iného uviedol aj to, že stavby boli postavené bez stavebného povolenia a v roku 2007 až 2009 boli prestavané na iný účel, senník už nie je sennikom, je tam pozberová linka obilia, sklad umelých hnojív a nové objekty postavené v roku 2008 až 2009, sušička, kruhové silá, trafostanica, plynová prípojka, elektrický rozvod sietí. Na zmenu v užívaní stavieb, aj na nové zabudované technológie - technické vybavenie, bola poskytnutá nenávratná finančná čiastka z pôdohospodárskej platobnej agentúry aj napriek tomu, že žalovaný nemal a nemá s ním doposiaľ uzavretú zmluvu na užívanie a nakladanie s parcelou. Žalovaný si navyšil hodnotu svojho majetku, obdržal finančnú dotáciu z prostriedkov EÚ, poskytovaná je mu pravidelná finančná dotácia z Ministerstva poľnohospodárstva aj na úkor jeho pozemku. Žalovaný takto nerešpektuje, arogantne hrubým spôsobom obmedzuje a znehodnocuje jeho vlastníctvo a marí aj účinnosť platných nariadení obce. K odvolaniu boli pripojené viaceré listiny, okrem iného všeobecné záväzné nariadenie obce T. aj písomnosť žalovaného adresovaná L. úradu T. z 05.03.2007 podpísaná konateľkou žalovaného, na ktorú žalobca poukázal v odvolaní, súčasťou bola aj fotodokumentácia. Odvolacia argumentácia k výroku o náhrade trov konania medzi stranami sporu bola odôvodnená nesúhlasom žalobcu s tým, aby trovy právneho zastúpenia boli počítané zo sumy stanovenej znaleckým posudkom Y.. H., t.j. zo sumy 64 eur.

3. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

4. Krajský súd v Prešove (ďalej aj len „odvolací súd“), príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 CSP), vzhľadom na včas podané odvolanie preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z § 379 a nasl. CSP. Odvolanie prejednal bez nariadenia

pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) majú za to, že nariadenie pojednávania nebolo potrebné, keďže si to nevyžadovala potreba zopakovania, doplnenia dokazovania, ani dôležitý verejný záujem. Pri preskúvaní napadnutého rozsudku bol odvolací súd viazaný skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie a dôvodmi podaného odvolania do tej miery, že nebol oprávnený preskúmať ho z iných dôvodov než z tých, ktoré boli žalobcom explicitne do uplynutia odvolacej lehoty uvedené (§ 380 ods. 1, 2 CSP). Oznámenie o verejnom vyhlásení rozsudku zverejnil na úradnej tabuli ak aj webovej stránke Krajského súdu v Prešove dňa 23.04.2020 (§ 219 ods. 3 CSP) a dospel k záveru o existencii dôvodu pre odmietnutie odvolania voči výroku I. rozsudku a neexistencii dôvodov pre zrušenie ani pre zmenu rozsudku vo výroku II. a III.

5. Žalobca podal odvolanie aj voči výroku I. rozsudku, ktorým súd uložil žalovanému zaplatiť mu sumu 64 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z tejto sumy od 21.01.2018 do zaplatenia, do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.

Podľa § 359 CSP odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Výrokom I. súd prvej inštancie uložil žalovanému zaplatiť žalobcovi sumu predmetným výrokom špecifikovanú, týmto výrokom teda nebolo rozhodnuté v neprospech žalobcu. Odvolací súd preto odvolanie proti vyhovujúcemu výroku, výroku I., na základe § 359 CSP podľa § 386 písm. b) CSP odmietol a predmetom vecného prieskumu napadnutého rozhodnutia bol preto len zamietavý výrok a súvisiaci výrok o nároku na náhradu trov konania medzi stranami sporu.

6. Odvolacia argumentácia žalobcu, vychádzajúc z obsahu a zdôraznenia údajných pochybení súdu prvej inštancie bola koncentrovaná na tvrdenie o nesprávnosti skutkových zistení, o nesprávnom právnom posúdení a tvrdení o nevykonaní navrhnutých dôkazov potrebných na zistenie rozhodujúcich skutočností.

Odvolací súd posúdil relevantnosť takto vymedzených tvrdení, prihliadajúc na to, že v odôvodnení jeho rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 78/05).

7. Nesprávne skutkové zistenie sú také zistenia, na základe ktorých súd vec posúdil po právnej stránke a ktoré v podstatnej časti nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní. Dochádza k tomu vtedy, ak súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov alebo z vyjadrení strany nevyplývali, ani inak nevyšli počas konania najavo alebo rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli dôkazmi preukázané alebo vyšli najavo, opomenul. Nesprávne sú aj také skutkové zistenia, ktoré súd založil na chybnom hodnotení dôkazov.

8. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav, dochádza k tomu vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

9. Odvolací dôvod vychádzajúci z tvrdenia o nevykonaní navrhnutých dôkazov potrebných na zistenie rozhodujúcich skutočností má základ v takzvaných opomenutých dôkazoch, t.j. dôkazoch, ktoré boli v konaní riadne vykonané, avšak neboli zohľadnené v procese hodnotenia, resp. v dôkazoch, ktoré boli stranou sporu navrhnuté, neboli však súdom vykonané, pričom boli spôsobilé prispieť k skutkovým zisteniam, pre ich nevykonanie však neexistoval legitímny dôvod.

10. Po oboznámení sa s obsahom spisu, výsledkami vykonaného dokazovania, zisteným skutkovým stavom a jeho právnym posúdením, odvolací súd má za to, že súd prvej inštancie z dokazovania riadne zistil skutkový stav rozhodujúci pre posúdenie veci a právne závery, ku ktorým dospel, vychádzajú zo skutkových zistení. V rozhodnutí dal dostatočne konkrétne a v logickej postupnosti sformulované vysvetlenie dôvodov rozhodnutia, ku ktorému dospel. Zo spisu je zrejmé, že sa procesne zaoberal tvrdenými skutočnosťami strán sporu a aj námietkami, vyhodnotil ich v jednotlivosti aj vo vzájomnej súvislosti a dospel tak k správne záveru.

Na týchto správnych záveroch sa nič nezmenilo ani v priebehu odvolacieho konania. Odvolací súd sa stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia (§ 387 ods. 2 CSP), a preto k odvolacím dôvodom žalobcu len na zdôraznenie správnosti dodáva:

11. Žalobca žalobou uplatnený nárok charakterizoval ako nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia a za taký, kvantifikovaný čiastkou 4.889,25 eura ho definoval aj v odvolaní, tvrdiac, že nešlo o bezdôvodné obohatenie titulom neoprávneného užívania pozemku bez nájomnej zmluvy, ale o „nadužívanie“ spoluvlastníckeho podielu žalovaným, má ísť preto o nárok vyplývajúci z ust. § 137 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

12. Podľa § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí musí obohatenie vydať.

Citované zákonné ustanovenie je vyjadrením základného zákonného predpokladu pre vznik mimozmluvného záväzkového vzťahu z bezdôvodného obohatenia.

Prvým zákonným predpokladom je objektívna fakticita vzniku majetkovej výhody či prospechu merateľná a vyjadriteľná všeobecným ekvivalentom. Pojmovým znakom tohto faktického stavu však musí byť absencia relevantného právneho dôvodu vzniku obohatenia. Toto obohatenie musí byť „na úkor“ iného subjektu práva. Ustanovenie § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka predstavuje generálnu klauzulu inštitútu bezdôvodného obohatenia, ak teda určité konanie osôb nebude možné subsumovať pod konkrétnu, zákonodarcom normovanú skutkovú podstatu bezdôvodného obohacovania sa, postačí ak takéto konanie vykazuje také znaky, ktoré sú kogentnou právnou normou ust. § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka zakázané (Števček a spol. Občiansky zákonník komentár, C.H.Beck, Praha 2019, strana 1725, 1726).

Vychádzajúc z uvedeného, súd prvej inštancie správne uzavrel (odkazujúc na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3Cdo/252/2007 a rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp.zn. 31Cdo/503/2011), že nárok ktorý bol predmetom konania bol nárokom z bezdôvodného obohatenia, keďže žalovaný ako spoluvlastník užíva predmet svojho vlastníctva - sporný pozemok, nad rámec svojho spoluvlastníckeho podielu na úkor žalobcu, ktorý je jeho spoluvlastníkom taktiež, čím získava majetkovú hodnotu ktorú je možné vyjadriť peňažným ekvivalentom, čo zodpovedá generálnej klauzule bezdôvodného obohatenia podľa ods. 1 § 451 Občianskeho zákonníka.

Odvolacia námietka smerujúca k tvrdeniu o nesprávnom právnom posúdení nároku vo vzťahu k jeho základu dôvodnou nebola.

13. Vo vzťahu k výške nároku na bezdôvodné obohatenie bolo rozhodujúce vysporiadať sa s tým, či bol správny postup súdu prvej inštancie pokiaľ vychádzal zo zákona č. 504/2003 Z.z.

Pôsobnosť zákona č. 504/2003 Z.z. je upravená v jeho § 1 ods. 2. Podľa tohto zákonného ustanovenia pozemok pre účely tohto zákona je taký pozemok, ktorý je poľnohospodárskou pôdou alebo časť tohto pozemku, pozemok zastavaný stavbou na poľnohospodárske účely do 24.06.1991 ako aj iný pozemok prenechaný na poľnohospodárske účely alebo časť tohto pozemku; ustanovenia osobitného predpisu tým nie sú dotknuté.

Podľa znaleckého posudku č. 11/2019 Y.. H. a jeho príloh - listov vlastníctva, potvrdenia obce T. z 09.04.2019, na parcele E-KN č. XXX/X, ktorá je v spoluvlastníctve strán sporu, sa nachádzajú stavby, ktoré, ako aj celý areál poľnohospodárskeho družstva, boli postavené pred 24.06.1991 výhradne na poľnohospodárske účely.

Žalobca prílohu znaleckého posudku, potvrdenie obce T. z 09.04.2019, t.j. dôkazný prostriedok svedčiaci pre to, že na spornom pozemku sú doposiaľ stavby postavené na poľnohospodárske účely nespochybnil, nenamietal ani vyjadrenie „vlastného“ znalca Y.. W. S. na pojednávaní 16.12.2019, ktorý uviedol, že z príloh znaleckého posudku je jednoznačne zrejmé, že sa tam (zrejme na pozemku - pozn. odvolacieho súdu) nachádzajú stavby a užíva sa to na poľnohospodárske účely; žalobca spochybnenie nerealizoval do času než súd prvej inštancie vyhlásil dokazovanie za skončené.

Pokiaľ žalobca listinami tvoriacimi prílohu k odvolaniu poukazoval okrem iného na to, že stavby zapísané na liste vlastníctve ako senník a iné boli prestavané na iný účel, čo má byť preukázané písomnosťou PD T. z 05.03.2007, odvolací súd uvádza, že podľa § 366 CSP prostriedky procesného útoku, ktoré neboli použité v konaní pred súdom prvej inštancie možno v odvolacom konaní použiť len z dôvodov podľa písmen a) až d) tohto zákonného ustanovenia. Žalobca však v odvolaní netvrdil, že by tento prostriedok procesného útoku nemohol bez svojej viny uplatniť v prvoinštančnom konaní alebo že má byť ním preukázané, že v konaní došlo k vadám, pochybeniu v procesnom postupe súdu, za tejto situácie

išlo o novotu v odvolacom konaní, na ktorú odvolací súd nemohol prihliadať, a preto sa týmto dôkazným prostriedkom ani nezaoberal.

14. Zásadným argumentom žalobcu, prezentovaným už v priebehu prvoinštančného konania, bolo to, že pozemok sa nachádza v zastavanom území obce a podľa územnoplánovanej dokumentácie sa celý areál má zrušiť a následne využiť pre občiansku vybavenosť a obytné územie.

Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie v tom smere, že zo zákona č. 504/2003 Z.z. nevyplýva to, že by mal byť rozdiel medzi tým či sa poľnohospodársky pozemok nachádza v zastavanom území alebo mimo zastavaného územia obce.

15. Pokiaľ žalobca v odvolaní, ale aj v priebehu prvoinštančného konania, poukazoval na to, že areál so sporným pozemkom sa má podľa územnoplánovacej dokumentácie obce T. zrušiť, o čom svedčí dôkaz - v prílohe znaleckého posudku Y.. S. potvrdenie obce z 09.04.2019, je potrebné uviesť, že v čase rozhodovania súdu prvej inštancie išlo o hypotetickú otázku nevzťahujúcu sa ani na obdobie, za ktoré bolo bezdôvodné obohatenie žiadané, nie je preto možné vytknúť súdu prvej inštancie jeho konštatovanie o tom, že v období, za ktoré bolo bezdôvodné obohatenie žiadané, spĺňal pozemok definíciu poľnohospodárskeho pozemku.

16. K námietke spochybňujúcej správnosť zamietnutia návrhu žalobcu na nariadenie kontrolného znaleckého dokazovania je potrebné uviesť, že dôvody zamietnutia tohto návrhu žalobcu v bode 14.4 rozsudku súd prvej inštancie vysvetlil, vysvetlil taktiež to, z akého dôvodu prisúdil validitu práve znaleckému posudku vyhotovenému znalkyňou Y.. H., ktorá bola ustanovená súdom. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že je výsostným oprávnením súdu rozhodnúť, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná, nie je pochybením súdu ak dôkaz nevykoná, pochybením by bolo iba to, ak by sa súd vo svojom rozhodnutí nevysporiadal s tým, prečo navrhnutý dôkaz nevykonal.

17. K poukazovaniu odvolateľa na to, že žalovaný obmedzuje, znehodnocuje jeho vlastníctvo, bola mu pritom poskytnutá nenávratná finančná čiastka z pôdohospodárskej platobnej agentúry, dotácia z prostriedkov EÚ a došlo tak aj k navýšeniu hodnoty jeho majetku na úkor pozemku vo vlastníctve žalobcu sa žiada uviesť, že právo na vlastníctvo je právom na prisvojovanie si hodnôt, podľa čl. 1 Dodatočného protokolu č. 1 k Dohovoru o ochrane ľudských práv, každý má právo na pokojné užívanie majetku. Vlastnícke právo však nie je neobmedzené. Súdny dvor Európskej únie v rozsudku C-44/79 Liselotte Hauer proti Land Rheinland - Pfalz poukázal na sociálnu funkciu vlastníctva konštatujúc, že rešpektovanie sociálnych funkcií vlastníctva je obvyklým prístupom európskych demokratických štátov. Uviedol, že vo všetkých členských štátoch má sociálna funkcia vlastníckeho práva konkrétne vyjadrenie, takto sa nachádzajú vo všetkých členských štátoch zákony týkajúce sa poľnohospodárstva, lesníctva, ochrany prírodného prostredia, územného plánu a urbanizmu, ktoré obmedzujú, často citelne, užívanie pozemkového vlastníctva.

V zmysle uvedeného je možné zákonodarcom zákonom č. 504/2003 Z.z. sledovaný verejný záujem v zmysle využívania poľnohospodárskej pôdy vysvetliť ako záujem, pri ktorom má byť nadradený záujem na užívanie poľnohospodárskej pôdy na poľnohospodársku výrobu pred záujmom vlastníka pozemku.

18. Odvolací súd preto z dôvodov, ktoré uviedol, rozsudok súdu prvej inštancie v zamietavom výroku ako aj v súvisiacom výroku o náhrade trov medzi stranami sporu ako vecne správny podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil.

K odvolacej námietke žalobcu vo vzťahu k výroku III. o nároku žalobcu na náhradu trov konania odvolací súd uvádza, že rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania je výrokom, ktorý závisí od rozhodnutia vo veci samej. Súd prvej inštancie priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnej výške, t.j. 100 % vzhľadom na to, že bol úspešný v základe nároku a výška plnenia závisela od znaleckého posudku a úvahy súdu, inak by bol pri výsledku konania žalobca tým, ktorý by musel zaplatiť žalovanému náhradu trov. Logike veci za tejto situácie zodpovedá však to, že pri určovaní výšky trov nie je možné vychádzať zo sumy žiadaného, ale zo sumy priznaného nároku.

19. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd na základe § 396 ods. 1 podľa § 255 ods. 1 CSP. Žalobca bol v odvolacom konaní neúspešný, nárok na náhradu trov odvolacieho konania nemá. Úspešnému žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnej výške, o výške trov bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

20. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.